

# ПРИЙОМИ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ВИМОВИ У ЗМІШАНИХ ГРУПАХ

**Латишева Анастасія Владиславівна**

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології

*Харківський національний педагогічний  
університет імені Г.С. Сковороди, Україна*

**Науковий керівник: Чухно Олена Анатоліївна**

канд.пед.наук, доцент кафедри англійської фонетики і граматики

*Харківський національний педагогічний  
університет імені Г.С. Сковороди, Україна*

Ефективність підготовки майбутніх фахівців значною мірою залежить від застосування викладачами вправ, в укладанні яких було враховано індивідуальні особливості здобувачів вищої освіти. Проблема індивідуалізації освітнього процесу постає особливо гостро в контексті формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів, коли в межах однієї академічної групи рівень володіння англійською мовою студентами першого курсу спеціальності 014.021 Середня освіта (Мова і література (англійська)) може помітно відрізнятися в залежності від умов вивчення англійської мови в школі. Означена ситуація значно ускладнює процес підготовки майбутніх учителів й обумовлює необхідність розробки таких прийомів навчання, які б надали можливість усім здобувачам вищої освіти досягти достатнього для навчання іншого рівня розвитку мовленнєвих навичок і умінь.

Проблема раціоналізації роботи в змішаних групах уже привертала увагу вчених [3-5]. Е. Дадлі й Е. Осват аналізують особливості планування роботи в групах із різним рівнем володіння мовою й пропонують прийоми оцінювання досягнень учнів [3]. Н. Гесс виокремлює принципи навчання у різнорівневих класах й пропонує вправи, що сприяють їх реалізації [4]. К. А. Томлінсон наводить приклади стратегій для роботи з групами учнів, які демонструють різний рівень підготовки [5].

Попри наявність досліджень із навчання груп учнів, які демонструють різний рівень розвитку мовленнєвих навичок і вмінь, питання навчання майбутніх учителів англійської мови в змішаних групах все ще не вирішено. Отже, метою розвідки є укладання вправ для формування в майбутніх учителів англійської мови фонетичної компетентності в умовах навчання у змішаних групах.

Оскільки процес підготовки здобувачів вищої освіти педагогічних ЗВО повинен бути професійно спрямованим, вправи для навчання англійської мови у змішаних групах також мають сприяти розвитку професійної компетентності майбутніх учителів, тобто бути професійно орієнтованими. До професійно орієнтованих можна віднести вправи й завдання на:

- локалізацію вимовних помилок в іншомовному мовленні інших мовців;
  - ідентифікацію помилок у вимові інших мовців;
  - аналіз вимовних помилок у своєму мовленні;
  - аналіз вимовних помилок у чужому мовленні;
  - надання іншим рекомендацій щодо виправлення фонетичних помилок;
  - голосне, чітке й повільне читання слів, речень і текстів іншим з метою демонстрації правильної вимови [2];
- обмін досвідом використання навчальних стратегій для запобігання або подолання труднощів в оволодінні англійською мовою.

Пропонуємо використовувати зазначені види вправ в умовах навчання студентів із різною мовною підготовкою, урахувавши виділені нами шляхи реалізації принципів варіативності, індивідуалізації й персоналізації [1]. Так під час виконання вправ на локалізацію й ідентифікацію вимовних помилок викладач може попросити студента з нижчим рівнем володіння англійською мовою прочитати вголос слова або більші відрізки мовлення, в той час як здобувачі з більш високим рівнем фонетичної компетентності повинні визначити, у якому саме слові мовець зробив помилку, а також вид помилки та її джерело, й надати рекомендації щодо її виправлення. Такі вправи можуть виконуватися в групах або парах, що, на відміну від фронтальної роботи,

значно знижує дію афективних факторів для студентів із низькою самооцінкою. Крім того, здобувачі з більш розвиненими фонетичними навичками можуть надавати студентам, які мають труднощі у вимові, приклад правильного фонетичного оформлення мовлення, читаючи вголос слова, речення й тексти. При цьому вони виконують роль викладача й набувають у такий спосіб цінних професійних умінь із навчання вимови інших.

Наведемо приклади означених вправ, що можуть використовуватись під час навчання майбутніх учителів вимови англійських міжзубних приголосних [θ] і [ð].

### **Приклад 1**

Інструкція: *Work in pairs. Student A (with lower level of phonetic competence):* Read the words out loud paying special attention to the pronunciation of the sounds [θ], [ð]. *Student B (with higher level of phonetic competence):* Listen to your group mate reading the words with the sounds [θ], [ð]. Underline the words in which these sounds are mispronounced.

### **Приклад 2**

Інструкція: *Work in pairs. Student A (with lower level of phonetic competence):* Read the words out loud paying special attention to the pronunciation of the sounds [θ], [ð]. *Student B (with higher level of phonetic competence):* Listen to your group mate reading the words with the sounds [θ], [ð]. If the reader makes a mistake, write down the sounds which you hear instead of [θ], [ð].

### **Приклад 3**

Інструкція: *Student A (with lower level of phonetic competence):* Read the words with the sounds [θ], [ð] and record your voice. Listen to the recording and compare your pronunciation to that of your partner. Did you make any mistakes? If yes, ask your partner to explain to you how to pronounce these sounds correctly. *Student B (with higher level of phonetic competence):* Read the words with the sound [θ], [ð] slowly and clearly to demonstrate the correct pronunciation to your partner. If necessary, explain to your partner how to pronounce these sounds correctly.

### **Приклад 4**

Інструкція: *Student A (with lower level of phonetic competence)*: Read the sentences with the sounds [θ], [ð] and record your voice. Play the recording to your partner. *Student B (with higher level of phonetic competence)*: Listen to your partner's recording. If he/she makes mistakes in the pronunciation of the sounds [θ], [ð], share the strategies you used to acquire the correct pronunciation of these sounds.

На нашу думку, розроблені вправи сприятимуть підвищенню ефективності процесу навчання вимови майбутніх учителів із різним рівнем мовної підготовки у межах однієї академічної групи. Перспективою подальших досліджень є перевірка доцільності використання означених вправ шляхом проведення методичного експерименту.

#### **Список використаних джерел:**

1. Чухно О.А., Латишева А.В. Реалізація принципів навчання англійської вимови майбутніх учителів у змішаних групах. *Наука та освіта в дослідженнях молодих учених [Електронне видання]: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених, Харків, 13 трав. 2021 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред) та ін.]. Харків, 2021. С. 107–109.*
2. Чухно О. А. Підсистема вправ для формування професійної фонетичної компетентності в англійській мові після німецької. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки.* 2017. 3 (89). С. 145–154.
3. Dudley, E., Osváth, E. *Mixed-Ability Teaching*. Oxford: Oxford University Press, 2017. 112 p.
4. Hess, N. *Teaching Large Multilevel Classes*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. 197 p.
5. Tomlinson, C. A. *How to Differentiate Instruction in Mixed-Ability Classrooms*. Alexandria, Virginia: Association for Supervision and curriculum development, 2001. 117 p.